მ ღ უ ე მ ს ი

მართმეტყველების განაკარგულება.

საერო განათლების მინისტრის ტიტულიარი სამოსწავლო ოლქების მზრუნველთა მიმართ (18 იანვარი 1887 წელსა, № 9255). გიმნაზიებისა და პროგიმნაზიების შეერთებულის მდგომარეობის განსაკუთრებულად საჭიროდ ერგებს გამოკვლევადი, რომ ამიერიდგან მიათვლებოდნენ ამ გვარ სასწავლებლებში მხოლოდ ის ფუფუნელები, რომელთაც კეთილ-სინიდისო მზრუნველნი ჰყოფენ ეს მზრუნველნი სანდალნი უნდა იყვნენ და უნდა იტვირთონ კიდეც, რომ შინ ფუფუნელებს თავდაუფარს ადგენენენ და არიგებს მოაკლენენ, რაც-ი სწავლისთვის საჭიროა. ამ სახით, ესეთის წესის მტკიცე ალსრულებით, გიმნაზიები და პროგიმნაზიები განთავისუფლდებიან ისეთის ფუფუნელისაგან, როგორნაც არიან, მაკალითად, შეალეები მეეტლეებისა, მოსამსახურეებისა, მზარეულებისა, მრეცხელი დედაკაცებისა, მეწერდანერეებისა, ლარის მეფიქენებისა და სხვა ამისთანანი. ესეთი ფუფუნელები არის ეზეთ ან უნდა მოაშორონ ამ სალს, ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბრის საქმისა, რომ სწავლის განგრძობა გიმნაზიებსა და პროგიმნაზიებში და ზედამხედველობის გაძლიერება მოითხოვს მომტანებულს ხარჯსა. ძმანი ბატონი გუნდო თქვენს ადამიანებულებსა, რომ ამ საკანს ფასსა შესაფერი განგრძელება მოიხდინოთ.

მიერეთის ეპისკოპოზის გაბრიელისა «ეროვნ.»-ს კალაჟოტარის, დ. ანდოზის დ. ლაბაზეიძისადმი 31 ივლისიდგან 1887 წლისა №-2045.

სადმელის საბალღოჩინო ოლქის სამოდგელოებამ თავის შეკრებილებაზე, რომელიც მოხდა წარსულის თთვის თებერვლის 12, დაადგინა: თეთოოფულმა ჩვენ განმანმდგელმა ეპიტაჩინის ათ-ათი მანეთი, ხოლო თეთოოფულმა მადაფთნენ ორ-ორი მანეთი ნიშნად ბატონის ცემისა ადგილობითი ბალღოჩინის ალექსი შარბაძის ექვსი წლის ბატიოსანი და უსასყიდელო სამსახურისათვის ბალღოჩინობის თანამდებობაში იმ პირობითი, რომ ეს შეკრებილი ფულები მოხმარებულ იქმნეს რაიმე სიხოგადო საქმეზე, შეხედვისა ძმრ თვით ბალღოჩინის შარა ბიძისა. სამდგელოების ასრეთი ადგილობა რაჰორტთ მოსმენენ მე თვით ბალღოჩინმა შარაბიძემ 7 ივლისიდგან ამა წლისა №-119 და ამისოვა ნებართეა, რათა ეს შეკრებილი ფულები მოხმარდეს ან მის საეკლესიო სამრეკლო სოლ ის ხელახლად გასხვნას, რომელიც უკვე დაიზურა, ან ამ ფულებით ძის ბალ ოჩინოის ეოველ ეკლესიაზე დაწესებულ იქმნეს საეკლესიო ბალობა. სადელის საბალღოჩინოის სამდგელოების ასრეთი გადაწყვეტილება ბატიესა სდებ �გოორ სამდგელოებს, ისე მათ ბატონებულ ბალ ოჩინს, შარაბიძეს, რომელის ბატიოვის ცოცისათვის ეც ჩემის მხრით ვსწერავ ოდს მანეთს; მასთან ასეთი დადგენილობა აღნიშნულის საბალღოჩინოის სამდგელოებისა ჩემთვის მეტად სასნამოვნო და სანუკვარა; ამასთანავე დავადგინე, რათა ეს შეკრებილი ფულები მოხმარდეს ქართულ-საეკლესიო ბალობის დაფუძნების საქმეს ადნიშნული საბალღოჩინოის ეველა ეკლესიებზე, რადგან ეს დიდ სარგებლობას მოუტანს ეველა ქრისტიანეთ.

გაცნობებთ რაამას, წინა დაგიდეთ თქვენ, რათა სამდგელოების ესრეთი გადაწყვეტილება დაბეჭდოთ თქვენს ეურნალ «ეროვნ.»-ში. ეპარქიის სამდგელოთა საცნობლად.

იმერეთის ეპისკოპოზი გაბრიელი.

ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის სამართველო ამით უცხადებს მშობელთ, რომელთაც სურთ ამ სასწავლებელში უმწეოების შემოყვანა, რომ მომავალის 188⁷/₈ სასწავლებლ. წელისათვის ამ სასწავლებელში და მოსამზადებელ კლასებში არის სულ 149 ვაკანსია. ამათში მეოთხე კლასში არის 25 ვაკანსია; მესამეში—16; მეორეში—8; ზედა მოსამზადებელ კლასში—11; მეორე მოსამზადებელში—4 და დასაწყის განყოფილებაში—85.

2) მოსამზადებელი კლასის პირველ განყოფილებაში მიიღებიან უმწეოები შვიდ წლიდგან არა უმეტეს ცხრა წლისა.

3) ამ განყოფილებაში უმწეოების მიიღებიან უეგზამენოდ, მაგრამ, თუ მსურველთა რიცხვი აღემატა თავისუფალ ვაკანსიებს, მაშინ უმწეო

15-ს აგისტოს. № 18 1887 წელსა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მწყემსი

1883-1887

მწუმსი დამატებით გამოდის თვეში ოთხჯერ, ყოველი თვის ოხუთმეტს ს ოდ-და-ით რიცხვებში.

გ ა ზ ე თ ი ს ფ ა ს ი:

ერთი წლისა გაგზავნილი და გუგზავნელად		5 მან.
ნახევარი წლის	—	3 —
«მწუმსი» რუსული დამატებით	—	6 —
ნახევარი წლით	—	4 —
ცალკე რუსული დამატება წლით	—	3 —
ნახევარი წლით	—	2 —

გაზეთის ფული და ყოველ გვარი წერილების გაგზავნა შეიძლება რედაქციაში ამ მიერსა: *Въ Кутаисъ, Въ редакцію „Мцкемси“ (Пастырь).*

ყველა სტატეიები და კორრესპონდენციები, რომელნიც რედაქციაში იქნებიან გამოგზავნილნი დასაბეჭდავად, უფლად ვრელად და კანაგებად უნდა იყვნენ ავტორისგან ხელ-მოწერილნი. ავტორისგან გამოგზავნილი სტატეიები შეიძლება ხან-დის ხან შემოკლებით და შესწორებით დაიბეჭდონ.

სტატეა, რომელნიც არ დაიბეჭდებიან, ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლოდინი ტყუილად ჩაგვიელის. ამიტომ დროა, თვითონ ჩვენ, მწყემსთა ჩვენი საშუალოის ზოგიერთი პატიოსნისა და ღვთის მოშიში პირების დახმარებით და შემწეობით ეიხმაროთ სხვა-და-სხვა ზომები, რომ ჩვენ ხალხს შეეაყაროთ ეკლესიებში სიარული. რა საშუალება უნდა ეიხმაროთ ჩვენ, მწყემსთა, რომ კეთილ-უქმ დღეებში ხალხი ხალისით დადიოდეს ეკლესიებში? ერთი უმთავრესი საშუალება, რომლის შემწეობით შეგვიძლია შესაძრწეველ მოვიზიდოთ ხალხი ეკლესიებში კეთილ-უქმ დღეებში წირვა-ლოცვის მოსასმენად, არის, ჩვენის აზრით, კარგად გაწყობილი საეკლესიო გალობა და საეკლესიო წიგნების კარგად და გაგებით კითხვა. მთელს რუსეთში დღეს დიდი ყურადღება არის მიქცეული საეკლესიო გალობაზე. ყოველ საშუალებას ხმარობენ, რომ ეკლესიებში ეყოლვან ჰყავდეთ საკუთარი მგალობლები. ამასაც არ ეკმარობენ. ბევრგან მეცადინობენ, რომ მთელ სამრეველოს ასწავლონ საეკლესიო გალობა, რომ ყველა მლოცველთან შეეძლოთ ეკლესიებში გალობა. ამ მეცადინეობას ბევრგან სანატერელი ნაყოფი მოაქვს და ბევრს ეკლესიებში მლოცველების ყურთა-სმენა დამტკბარი მშვენიერი საეკლესიო გალობთა.

ჩვენში რა ღონის ძიებას ეხმარობთ დღეს ამ საგნის შესახებ? სრულებით არაფერს. წინა დროებში ჩვენის სოფლის ეკლესიებში კეთილ-უქმ დღეებში ორ-პირი და სამპირი გალობა გაჩაღებული ყოფილა ხოლმე. დღესაც ხშირად შეხვდებით ასეთ მგალობლებს ჩვენს ეკლესიებში ტაძრის დღესასწაულ დღეებში. მაგრამ ამ პირთა გალობა სასურველ შთაბეჭდილებას ვერ ახდენს მლოცველებზე, რადგან ამ მგალობელთთა, ერთი რომ, ხერხიანად არ იცვამ საეკლესიო გალობა ჯ, მეორედ, ხშირად ისე დამთვრალნი არიან ხოლმე, რომ თვითონაც არ გაგებენთ, რაღაცას გალობენ. შეტეტ-სად კი ეკლესიის მედიეთნენი ჰგალობენ ეკლესიებში წირვა-ლოცვის დროს. მაგრამ გამოტეხილად უნდა ეთქვათ, რომ ზოგიერთ მედიეთნენთა გალობა არამც თუ ხალხს არ მიიზიდავს ჩვენ ეკლესიებში, არამედ ხალოცავად მისულსაც აიძულებს, რომ წირ-ვა-ლოცვის მოსმენას თავი დაანებოს და ეკლესიიდან გამოვიდეს. ხშირად მღვდლისა და მგალობლების ხმა სრულებით არ უდგება ერთმანერთს. ასეთი საეკლესიო გალობა მლოცველებში ნაკეცლად სიამოვნებისა ჰბადებს უსიამოვნებას და აიძულებს მლოცველებს ეკლესიიდან გამოსვლას. რაც შეეხება საეკლესიო წიგნების კითხვას, არც ამ მხრით არიან ჩვენი მედიეთნენი სრულნი. ჩვენი სამღრთო და საეკლესიო წიგნების სიტყვები თუმც ადვილი გასაგებია მლოცველთათვის, მაგრამ ხერხიანი მკითხველები არა გაეგებ და სრულებით გაუგებელი რჩება მლოცველთაგან ის, რაც იკითხება ეკლესიებში. ზოგიერთი მკითხველებისათვის სასვენებელი ნიშნები სრულებით არ არსებობენ. ხშირად მკითხველი ისვენებს იქ, სადაც არ უნდა გაჩერება. ასეთი კითხვით აპრი ირღვევა და მლოცველიც ვერას იგებს. მლოცველიც დაფიქრებულა და სდგას გაუმძრეველად, სასაობით მისჩერებია კანკელის ფიცრებს, რომლებზედაც ხშირად არაეითარი მხატორება არ მოიძებნება. მაშ რაღას უნდა მიიზიდოს ჩვენი ხალხი ეკლესიებში? მის ყურთა-სმენას არ ატკბობს ხერხიანი გალობა, არ ესმის მას მედიეთნის კითხვა და არც ეკლესიის მორთულობა იზიდავს მის ყურადღებას და გულს. ერთხელ რომ მოვიდეს ეკლესიაში, მერეღა ვეღარ მოიკვნეს, ჯოუ მოვიდა, ლოცვის მოსმენის მაგივრ, სხვას ელაპარაკება ეკლესიაში და ამ მუსაიფით ართობს თავის თავს.

იყო დრო, როდესაც საქართველოში დიდი ყურადღება ჰქონდათ მოქცეული საეკლესიო გალობაზე მღვდელსაც და ერსაც. ზიდს და პატარას, თავადს და გლეხს საკმებრად მიიჩნდათ საეკლესიო გალობის ცოდნა, მაგრამ დღეს ჩვენშა ქართველებმა ამ საგნის შესახებაც იცვალეს ფერი. უნდა ვსთქვათ გამოტეხილად, რომ პირველი გუულ-გრილობა გალობის საქმეში თვითონ სამღვდელოებამ გამოიჩინა. მითქმის აგერ ერთი საუკუნე თავდება და სამღვდელოება არაეითარ ღონის ძიებას არ ხმარობს საეკლესიო გალობის აღსადგენად.

მიეკაკვეთ ჩვენი მკითხველების ყურადღებას ამაეე ნომრის აფიციალურ ნაწილში დაბეჭდილ მოწვერილობას იმერეთის ეპისკოპოსის ბაზრილისას სადმელის სამლაღოჩინო მაზრის სამღვდელოების დადგენილობის შესახებ. როგორც ამ მოწვერილობიდამ სჩანს, სადმელის სამლაღოჩინო მაზრის სამღვდელოთა გულითადი პატივის ცემის ნიშნად თავის ბლაღოჩინის მ. ალექსი შარაბიძისადმი, რომელიც ექვსი წლის განმავლობაში პატიოსნად და უსასყიდლოდ ასრულებს თავის თანამდებობასს, შეფერებით კარგა ბლომად ფულები და წარუდგენიათ ბლაღოჩინისათვის, რომ მან ეს ფულები მოიხმაროს თავის სურვილისამებრ, ან საეკლესიო გალობის აღსადგენად და ან სამრეველო სკოლის სასარგებლოდ. შეკრებილი ფული ყო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სამღვდელოსაგან დანიშნული იქმნა საეკლესიო გალობის აღსადგენად ხსენებული საბალღობინო მაზრის ეკლესიებში.

თუ რამდენად სასიხარულო და სასიამოვნოა ჩვენს ღრმაში სადმელის საბალღობინო მაზრის სამღვდელოთა მოქმედება, ეგონებ, ცხადია ყველასათვის და განმარტება არ სჭირდება ამ სამადგილითო საქმეულს. პატიეი და დიდება სადმელის საბალღობინოის სამღვდელოებას, რომელმაც ღირსეულად დაიფასა თავისი ბლაღობინის კეთილი სამსახური და არ დაშურნა ფულის შეწირეა ამისთანა კეთილ საქმეზე! პატიეი და დიდება თვით ბლაღობინს, მამა ᲐᲚᲔᲥᲘᲡ შარაბიძეს, რომელმაც თავისი პატიოსანური სამსახურით ამისთანა სიყვარული დიამსახურა მისდამი რწმუნებული საბალღობინოოს სამღვდელოებაში! ნუ თუ ამ სამადგილითო დ საქმე საქმეში მიმმპაქველნი არ აღმოაჩინდებიან სადმელის საბალღობინო ოლქის მღვდლებს ᲛᲝᲛᲔᲚ საქართველოში?

ᲓᲔᲙ. Დ. ᲯᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲔ.

ᲦᲘᲐ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲛᲝᲬᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲓᲘᲓᲘ ᲮᲜᲘᲐ, ᲫᲛᲐ, რაც ჩვენ ერთი-ერთმანეთს დავᲗᲮᲠᲘᲗᲐ. ᲐᲛ ᲓᲦᲘᲓᲐᲜ არც კი ეიცოდი, თუ სად და რა სამსახურᲨᲘ ᲧᲝᲤᲘᲗ ᲗᲥᲕᲔᲜ. ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲔᲠᲗᲘ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲘᲠᲕᲘᲡ ᲔᲑᲐᲠᲘᲜᲔᲑᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲩᲔᲛᲘ ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲕᲐᲠᲐᲛᲘ ᲨᲔᲜᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲐᲜᲔᲑᲘᲐᲠᲘᲜᲐ. ᲐᲛ ᲑᲝᲚᲝᲡᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡᲐ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲐ ᲡᲐᲖᲣᲚᲔᲑᲘᲗ ᲨᲔᲘᲢᲧᲕᲐ, ᲠᲝᲛ ᲗᲥᲕᲔᲜᲗᲘᲡᲐᲪ ᲑᲔᲯᲚᲘ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲔᲢᲐᲯᲔ ᲛᲘᲒᲐᲠᲓᲜᲔᲚᲘ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘ ᲣᲠᲩᲣᲜᲔᲑᲘᲐ ᲪᲮᲝᲠᲒᲠᲔᲑᲐ. ᲗᲥᲕᲔᲜᲘᲡ ᲩᲛᲘᲡᲐᲒᲝᲗ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲣᲡᲘᲡᲐ ᲒᲘᲓᲔᲘᲐᲗ ᲗᲐᲒᲘ. ᲛᲐᲜ ᲘᲚᲔᲚᲐ ᲣᲤᲝᲠᲐ ᲫᲛᲘᲡ ᲒᲐᲒᲘᲛᲓᲐᲠᲔᲑᲐᲠᲗᲐᲛ ᲓᲐ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲖᲣᲚᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲜᲓᲘ ᲒᲐᲒᲬᲘᲠᲘᲐᲗᲝᲗ ᲮᲝᲚᲛᲘᲗ ᲔᲠᲗᲛᲐᲜᲔᲠᲗᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜ ᲤᲘᲠᲩᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲠᲩᲔᲓᲘᲗ, ᲗᲝᲠᲛᲔᲛᲘᲗᲠᲘᲜᲘᲡ ᲛᲐᲠᲪᲮᲔᲜᲐ ᲨᲮᲐᲠᲘᲨᲘ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲑᲔᲯᲚᲘ ᲛᲔ ᲪᲮᲝᲠᲒᲠᲔᲑᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲜᲐ, ᲯᲐᲪᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲩᲔᲜᲘ ᲤᲘᲠᲩᲘᲡ ᲐᲜᲓᲔᲛ ᲓᲐ ᲒᲠᲔᲛᲜᲝᲗ ᲒᲐᲜᲬᲣᲮᲘᲐᲠᲝ. ᲡᲐᲓ ᲬᲐᲮᲯᲐᲠ, ᲔᲠᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲗ? ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲣᲮᲘᲡᲐ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲔᲚ ᲩᲔᲜᲘ ᲤᲘᲠᲩᲘᲡ ᲐᲜᲓᲔᲛᲘᲡ ᲒᲐᲜᲬᲘᲠᲕᲐᲡ ᲓᲐᲣᲯᲘᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲛᲐᲠᲗᲐ ᲤᲣᲤᲣᲜᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲙᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲠᲐᲓᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲗᲐᲗ. ᲡᲐᲛᲬᲣᲮᲐᲠᲝᲓ, ᲑᲔᲯᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲪᲮᲝᲠᲒᲠᲔᲑᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲩᲔᲓᲘᲗ, ᲗᲝᲠᲛᲔᲛᲘᲗᲠᲘᲜᲘᲡ ᲛᲐᲠᲪᲮᲔᲜᲐ ᲨᲮᲐᲠᲘᲨᲘ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲑᲔᲯᲚᲘ ᲛᲔ ᲪᲮᲝᲠᲒᲠᲔᲑᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲜᲐ, ᲯᲐᲪᲘ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲩᲔᲜᲘ ᲤᲘᲠᲩᲘᲡ ᲐᲜᲓᲔᲛ ᲓᲐ ᲒᲠᲔᲛᲜᲝᲗ ᲒᲐᲜᲬᲣᲮᲘᲐᲠᲝ. ᲡᲐᲓ ᲬᲐᲮᲯᲐᲠ, ᲔᲠᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲗ? ᲗᲐᲜᲐᲛᲔᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲬᲣᲮᲘᲡᲐ ᲐᲠ ᲛᲝᲛᲔᲚ ᲩᲔᲜᲘ ᲤᲘᲠᲩᲘᲡ ᲐᲜᲓᲔᲛᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბა, ძმაო, რომ ზოგიერთმა ჩვენმა მოძმეებმა წაიკითხონ (ესაც ჯერ კიდე არ წაუკითხავს) «ელჭიის ნაამბობი», ბატ. Ილ. Ბოქაულიძისა და ამ მოთხრობაში ისინი ნახვენ კეთილი მღვდლის მაგალითს.

შენ იქნებ იფიქრო, რომ ამ წერილს მარტო შენა გწერდე და შენ პირიერებას ვეხებოდეს და დარიგებას გაძლევდე. Ღმერთმა დამიფაროს! მართალია, შენ გწერ, მაგრამ იმდენ მაქვს სხვებიც წაიკითხონ ამ ჩემ წერილს! იცი ვისი საშუალებით გწერ ამ ლია ბარათს? «მწყემსი»-ს, ჩვენი სასულიერო ორგანოს საშუალებით! მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოში იმისაც მოვეს-წარით, რომ ჩვენ ჩვენი საკუთარი სასულიერო გაზეთი გვიქვს? Თუმცა მეოთხე წელიწადია, რაც «მწყემსი» დაიბადა და ფეხი აიდგა, მაგრამ მე ეს მოვლენა დღესაც ახალ საკიანმოენო ამბად მიმაჩნია.— საჭირო არაა შენთვის, რომ ბგიხსნა გაზეთის მნიშვნელობა საზოგადოდ და განსაკუთრებით სასულიერო-სა; ჩემის ფიქრით ხუთიც რომ გამოდიოდეს ამ გვარი გაზეთი ამ ჩვენ საყვარელ საქართველოში, მაშინაც თუ დაკმაყოფილებენ ჩვენი საზოგადოების მოთხოვნილებას და ერთი ხომ ლუკმათაც არ გეყოფნის. მე ამას ვფიქრობ ჩვენი წოდების ერთ დასზედ, ხოლო ჩვენი მოძმეების მეორე დასისათვის ესეც მეტია. ზოგიერთები გაშლიან ამ გაზეთს, ჩათვლიან თითო ოროლა სიტყვას და ამბობენ: «რა მოცალია ეს ყოფლან, რაები მოურიგებეთო»!

ბოდიშს ვიხდი, რომ ჩვენ სამღვდელოებას ორ დასად ვყოფ, მაგრამ საბუთიც მაქვს. Თუმცა ყველას ერთი მოვალეობა გვაქვს კისკრზე და მიზანიც ერთია, მაგრამ, საუბედურო, ყველას ერთნაირად არ გვეხმის და არც ვასრულებთ ჩვენ მოვალეობას. ზოგ ჩვენგანს შემოსაღებიან ადგილთ მიჩნია მღვდელობა. მხოლოდ ამ მოსაზრებით ხელმძღვანელობენ ისინი. ზოგს (მეორე დასს) კი შეძლებისდაგვარად თვისი სამწყსოს სულიერი წარმატებისათვის უფროს გული დი ნიეთიერი მდგომარეობა მეორე ხარისხზედ უყენია. ამ მოსაზრებით გავიარეთ ჩვენი სამღვდელოების ორ დასად განაწილება. სამწუხაროდ პირველ დასს უფრო მეტი ეუფლენ, ამის დამტკიცება საჭირო არაა. Ყველას თვალწინ უდგია (ვინც უყვირდება) ჩვენი მოძმეების უმნიშვნელო ცხოვრება. ამ დასის მღვდელები კეთილი მგალობელები კი არ არიან თავის სამწყსოსათვის, არამედ ისინი თავის ცხოვრებით და მოქმედებით უფრო ჩაენინ სამწყსოს. ამ გვარი მღვდლების წყალობით მათი სამწყსო გონებით წინ კი არ მიდის, უფრო უკან ჩაჩვა.

მართალია, რომ ყოველ კაცს აქვს ნაკლი, მაგრამ ნაკლულოვანება მღვდლისა სულ სხვაა. Რასაკვირველია, ზოგიერთი ნაკლულოვანება, რომელიც ათასს და ორი ათასს ქრისტიანს თვალ-წინ უდგია და ზნეობით აფუძებს მათ, მოსათმენი და შესაწყნარებელი არ არის. Შეჯობესია ამ გვარი მწყემსი სულ განიკეთოს!

მღვდელი თეოფ. ნ:—ძე.

სამეგრელოდან.

Დიდი ხანი არ არის, რაც უწმიდესმა სინოდმა მოვალეობად დაუდგინა სამღვდელოებას საეკლესიო-სამრეველო სკოლების გახსნა შტატის ეკლესიებთან. ამ სკოლებში მასწავლებლობის მოვალეობა უნდა აღასრულონ თვით ეკლესიის მოსამსახურეთა. Უწმიდესი სინოდის ამ გვარი განკარგულება გამოეცხადა სამეგრელოს ეპარქიის სამღვდელოებას თავის მწყემსთ-მთავრისაგან. Აღვილობითი ბლაღოჩინები და ეკლესიის კრებულნი შეუდგენენ ამ კეთილი საქმის განზორციელებას. Დღეს ბევრ შტატის ეკლესიებთან არიან გახსნილნი საეკლესიო სამრეველო სკოლები და სწავლაც ბევრში უკვე დაწყებულია. Თუ მამა ბლაღოჩინებმა და ეკლესიის კრებულთ შემდეგშიაც განაგრძეს თავის მეცადინობა ამ საკნის შესახებ, მალე მოეგებიან, რომ ყოველ შტატის ეკლესიასთან იქნება დაარსებული ასეთი სკოლა.

Დღეს-კი რაც საეკლესიო-სამრეველო სკოლებია გახსნილნი, მათში ასწავლიან ეგზეკლესიის თვით ეკლესიის მოსამსახურენი, რომელთაც უმეტესად 4 კლასიან სასულიერო სასწავ. Შეფარულებაია კარნი. მართალია, ეს პირნი ისე ვაწყრონილნი არ არიან სწავლების საქმეში, რომ მათ შეეძლოთ მასწავლებლობის მძიმე მოვალეობის სისრულეთი ღასრულება, მაგრამ თუ ისინი ცოტა მეცადინეობას გამოიჩენენ თავის მოვალეობისადმი, დარწმენებულნი ვართ, რომ წერა-კითხვას, ცოტა ანგარიშს და ქრისტიანულ კაცისთვის საჭირო ცოდნას სარწმუნოების შესახებ მაინც გარდაცემენ მოსწავლეთ და ესეც დიდი დადადება იქნება ჯერ-ჯერობით სამღვდელოების მხრით. Შემდეგში, იმედია, ჩვენ სამღვდელოებაში გამრავლდებიან სასულიერო სემინარიაში

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჯურს შესრულებულნი პირნი. მაშინ ჩვენი საეკლესიო-სამრევლო სკოლები უკან არ ჩამოყრჩებიან სასოფლო სკოლებს. ზღესაც, ჩვენდა სასიამოვნოდ, სამრევლო სკოლებში შემსულელთა რიცხვი უფრო ბევრია, ვინემ ზოგიერთ სასოფლო სკოლებში. ზოგსგან დიდის სიამოვნებით შემოჰყავთ საეკლესიო-სამრევლო სკოლებში როგორც ეფაქი ისე პატარა ქალები.

ზღეს ზუგდიდის მაზრაში, მარტო ბლიდ. მ. ანჯაფარიძის საბლაღოჩინო ოლქში არის 4 საეკლესიო-სამრევლო სკოლა, რომელნიც გახსნილნი არიან ეკლესიის კრებულთა ხარჯით. ეს სკოლები წესიერად არიან მოწყობილნი და საჭირო საკასო ნიეთებიც აქვსთ. ამ სკოლებში ერთი სკოლა თვით ბლაღოჩინს მ. ანჯაფარიძეს აქვს გამართული თავის ხარჯით ს. ეიფაშში.

ამ საბლაღოჩინო მაზრის, სოფლის ბარიხის საეკლესიო-სამრევლო სკოლაში ივნისის თვეში ყმაწვილების გამოცდა იყო დანიშნული. ამ ეკზამენზე მეც ვიყავი მიწვეული. ჩემს გარდა ეკზამენზე დაესწრნენ: ადგილობითი შტატის მღვდელი მ. Іოსე ქეციკელია და მასწავლებელი ქიშინის სამრევლო სკოლისა ბ. ქ. ქეცრ—ლია. სკოლაში სულ ოცდა ორი მოსწავლე იყო. მასწავლებელს სამ განყოფილებათ ჰყავდა დაყოფილი მოსწავლეები. ზედა განყოფილებაში ჰყავდა 5 მოწაფე, მეორეში—6 და დასაწყისში—11. ქმაწვილებმა, რაც კი მათ მოეთხოვებოდათ პირველ წელს უშიდესი სინოდისაგან დამტკიცებული პროგრამმით, ყოველ იცოდნენ ყველა საგნები. სასიამოვნო სანახავი იყო, როცა პატარა ყმაწვილები ცოცხლად გეიგებდნენ ყოველივე კითხვაზე, რომელიც მათ გაელილი ჰქონდათ. მადლობის ღირსია ამ სკოლის მასწავლებელნი ბ.ბ. მოსე და ანდრია ქეციკელები, რომელთაც თავის ხარჯით გაუხსნიათ ეს სკოლა და სწავლითაც რიგიანად ასწავლიან პატარა ყმაწვილებს.

ანტონ ბ.ბ.ბ.

ზუგდიდის საზოგადოებიდგან.

(ქეთაისის მაზრაშია).

ზუგდიდის საზოგადოება შესდგება რამდენიმე სოფლებისაგან, რომელნიც ყოველი მხრიდგან შემოზღუდულნი არიან მთებითა და მაღალ გორაკებით. სამხრეთით ამ სოფლებს უდგეს ახალციხის მთა, აღმოსავლეთით, დასავლეთით და ჩრდილოეთით მაღალი გორაკები. ამ საზოგადოებაში არის წმიდის მაჩიბრის ერთი ეკლესია, რომელსაც ზეკარდოს წმიდა მაირის უწოდებენ. ეს ეკლესიის შემმამავალნი დღესასწაულობენ მაირობას. დღეობის წინა ღამეს მრავალი მლოცველი იკრიბება ეკლესიაზე ღამის სათვეად. მეორე დღეს, წირვის გათავების შემდეგ ეკლესიის მოსამსახურენი ეკლესიიდგან გამოასვენებენ წმ. მაირის ხატს. მღვდელს და მედგეთონეს უკან ჩამწკრივდება ხალხი; ხატის წინ დადგება ორი კაცი ბაირაღებით და ბუკით. შემდეგ იწყებენ ეკლესიის გარშემოვლას. ამ დროს ზარებს რეკენ, ბუკს დიდის ხმით აყვირებენ და მგალობელნი ჰგალობენ საეკლესიო საგალობელთა. როცა ეკლესიას მესამედ შემოუვლიან, ყველანი დადგებიან ეკლესიის კარებთან. მეკითხეველს მლოცველს მიაქვს თითო კაპიკი და აძლევს მღვდელს. შემდეგ ხატს შეასვენებენ ეკლესიაში და დასხენებენ თავის ადგილას. მღვდელი დადგება წმ. მაირის ხატის წინ, რიგ-რიგით მიდგან მღვდელთან მლოცველნი და ხეირადენ შესაწირავს. ბოველ კაცს მიაქვს შესაწირავად წმინდა სანთელი და ერთი აბაზი ან მეტი ფული. მღვ. ღღებს ამ შესაწირავს, შემწირველს ანიჭებს ხატის წინაშე და იწყებს: «წმიდა მაირაო, ღვაწლით შემოსილო, ეს კაცი (სახელი და გვარი შემწირველთა) განაძლიერე, კარგად ამყოფე, უცოცხლე შინ მყოფი და გარეგან გათხოვილი.» როცა მღვდელი დაასრულებს ამ სიტყვებს, ეკლესიაში მდგომნი ერთად დაიძახებენ: «ღმერთო, მოიდობამ მიეცა.» ბემეც ეკლესიის ამ ღღეობაზე და სხვა დროსაც ბიდ-ძალი შესაწირი შემოდის, მაგრამ, სამწუხაროდ, ეკლესია ძალიან ღარიბია; ეკლესია არის ხუთ-ბიე იატაკი არა აქვს. ეკლესიაში ისეთნაირად ბრეა, რომ ზამში წიგნის წაკითხვა ღღეც უძნელდება მეფაეთონეს. ნუ თუ უკეთესი ეკლესიის აღშენება არ შუძლიათ ამ ეკლესიის შემომავალთ, ან ამ ეკლესიის შეკეთება არ შეიძლება იმ შესაწირით, რომელიც ყოველ წლობით შემოდის ეკლესიას. ამ ეკლესიაი წმ. მაირის ხატს სხვა გვარი შემოსავალიც ჰქონია, როგორც მითხრეს. ამ სოფლები ცხოვრენენ თუმცა ორას კომლამდე ხერეცძეები, რომელთაც ყოველ წლობით ეს წმ. მაირის ხატი უნდა ჩააკვლინონ თავის სოფელში ღამით. ამ ღამეს ხატს უთხრენენ წმინდა სანთლებს, მეორე ღღეს კი შესწირავენ თითო აბაზს და ხატი ისევ ეკლესიაში მიაქვსთ. ეაეკ ეიაეე სხვა შე-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოსაფალი ეკლესიის სასარგებლოდ. მაგრამ, როგორც გაეგება, ყველა შესაწირი არ მიდის თურმე ეკლესიის სასარგებლოდ. ამ ეკლესიის გასაღები ჰქონებია ხელში სტაროსტას და მოსამსახურეს (сторожъ). ქვირა და დღესასწაულ დღეების გარდა მლოცველებს ხშირად მოჰყავთ თურმე ზეარაკები ხატის შესაწირად. სტაროსტას და ეკლესიის მოსამსახურე მიდელის შეუტყობლად აღებენ ეკლესიის და თვით სწირავენ ამ შესაწირავებს, მაგრამ ვის სასარგებლოდ მიდის შემწირული ზეარაკები, კაცმა არ იცის. ამიტომ ეროგო არ იქნება, ამ საქმეს ყურადღება მიექცეს, რომ ყოველივე შესაწირი ეკლესიის სასარგებლოდ მიდიოდეს და არა გარეშე პირთა ჯიბის სასარგებლოდ.

ამ სახოგადოებაში მცხოვრებ ხალხში დადგენილია დღემდის ბევრი ძველი არა ქრისტიანული ჩვეულება. სხვათა შორის დავასახელებ შემდეგს: ზოგიერთი გლეხები კვახის (გოგრა) ქერქში აწყობენ თურმე პატარა კოკრებს, ცხრის ბალნს და ლობიოს. შემდეგ მოუწოდებენ მღვდელს და სთხოვენ მას ამაების კურთხევას. როცა სადილად დაჯდებიან, ჯერ იმნაკურთხ ლობიოს შესჭამენ ყველანი და მერე სხვა საჭმელებს მოიტანს მასპინძელი სუფრაზე. ალბა არ იცის, თუ რა მნიშვნელობას აძლევენ შემწირეველი ამ შესაწირს. ადგილობითი მღვდელიც უსრულებს მსურველთ ამ წესს, მაგრამ ის კი არ ეიცი, თუ მღვდელ-მოქმედების დროს რა ლოცვებს კითხულობს სულიერი მამა?

რაც შეეხება მკითხაველს და მატყუარა ეპიმეს, ამათ სწორეთ ბუდეა ამ სოფელში ჰქონიათ გაკეთებული. ქველაზედ უფრო სამწუხაროა და ყურადღების მისაქცევი შემდეგი მოვლენაა. ამ სახოგადოებაში სცხოვრებენ თურმე ერთი მოხუცებული კაცი და ერთი ქალი. ეკაი სცხოვრებს სოფელს ძულუხს და ქალი—რომანეთში. როცა ვინმე გახდება ავად ამ სახოგადოებაში, ეს პირი მაშინვე ავად-მყოფის სახლში განრნდებან. მაშინჯგენ ავად-მყოფს და მერე საიდუმლოდ ეუბნებიან ჭირისუფალს: «შენი ავად-მყოფი ქლექით არის ავად და, რომ სხვებსაც არ გადადოდეს, გარჩევეთ ავად-მყოფი სადმე შორს გადაეწვინო. ჭირისუფალი მაშინვე შორეულ ტყეში აკეთებს კარაეს, გადაჰყავს იქ თავის ავად-მყოფი და ამ პირებს აყენებს თავზე მოსაფალად და დღეში მათ თითო მნეთს აძლევს ქირად. მშობლებისაგან მოძულებული ავად-მყოფი ვარდება სასოწარკვეთილებაში, თავის იმედი აღარ აქვს და ეს ფიქრი მალე უსპობს სიცოცხლეს. ბადაცალებულს იმ დღეს ეუმთა ასაფალებენ ეს პირნი. ეკეკ მღვდელს და არც სხვა ვინმეს არ ატყობინებენ, და კიდეც რომ შეატყობინონ ვისმეს, ვინ მიეკარება, მათ, როდესაც ჭირისუფალნიც არ ეს ნერებენ თავიანთი მიცვალებულის დასაფლავებაზე. შემდეგ ამ მატყუარა პირთ მიაქვსთ ყოველივე, რაც კი მიცვალებულს რჩება და მასთან დიდაანი დღიური ქრიაც. შეიძლება ავად-მყოფი სულ სხვა სენით იყოს ავად და შოუეულ ეობინ ჰკედებოდეს, მაგრამ ვინ არის ყურის მგდებელი!

საჭიროა ამ სამწუხარო მოვლენას ყურადღება მიექცეს და ამ მატყუარა პირთ აღეკრძალოთ თავიანთი საზიზღარი მოქმედება. თორემ ისინი ბევრ ადამიანს გამოასალმებენ სიცოცხლეს. მით უმეტეს საჭიროა ამ საქმეს ყურადღება მიექცეს, რომ, როგორც გაგიგონია, ქლექით ავად-მყოფებს თავდებენ ერთი საზიზღარი საშუალების ხმარება იცან თურმე და შეიძლება ზემოდ მოხსენებულნი პირნიც, მარილა, ამ საშუალებას ხმარობდენ. ქლექით ავად-მყოფების თაკვეგნი არწმუნებენ თურმე ჭირისუფალთ, რომ ქლექით ავად-მყოფს გულში პეპლები უჩნდება და, როცა ჰკედება, მისი გულიდგან ამოდიან პეპლები და მიცვალებულის მონათესავეთ გულში ჩადიანო და, რომ პეპლები არ ამოვიდეს მიცვალებულის გულიდამ, საჭიროა ავად-მყოფს სიკედილის დროს ხალთა (ცხერის ტყავი) ჩამოაცვა თავზე და ყელთან ბაზარი უნდა მოუკერო მაკრად. ამ საშუალებით შეიძლება თაკვეგეგმნი ძალათი მოჰკლენ კაცი, როცა ისინი კარ ძალ ფულს აიღებენ ავად-მყოფის მოვლისათვის და თან კიდეც მობეზრდებათ სნეულის მოვლა. ბევრი გვაქვს, რომ ამ საქმეს ყურადღებას მიაქცევენ როგორც ადგილობითი მღვდელი, ისე სხვანიც.

მეგაკეთნე ბე—ონ კ—ანი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყოვლად უსამღვდელოესი ისიდორე, მიტროპოლიტი ნოვგოროდის დ ს.-პეტერბურგისა.

მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესი ისიდორე, მიტრაპოლიტი ნოვგოროდისა და პეტერბურგისა.

მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესი ისიდორე (ერის კაცობაში იაკობ ნიკოლსკი), შვილი მთავარ-დიაკვნისა, დაიბადა 1 ნოემბერს 1799 წელსა ტულის გუბერნიაში, კაშირის მაზრის სოფელს ნიკოლსკში. დაამთავრა რა სწავლა ტულის სასულიერო სემინარიაში, ახალგაზრდა ნიკოლსკი 1821 წელში შევიდა პეტერბურგის სასულიერო აკადემიაში უმაღლესი განათლების მისაღებად და კურსი შეასრულა 1825 წელში პირველ მაგისტრად და იმავე წელში, 22 აგვისტოს აღკვეცილ იქმნა ბერად და სახელად ეწოდა ისიდორე. თავდა-პირველი სამ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სასერო ამნი დაიწყო აკადემიაში, სადგ ის აღიზარდა; შემდეგ ამასა რა რომ ომანმენრიტობა მიიღო 1829 წელსა, იგი ზედაზედ წავლენოდგან და ბრალფესორობა. და ოდდოგის და მოსკოვის სასოფლოო სემინარიაში, და 1834 წელსა ხელ-დასმულ იქმნა დიმიტროვის ეპისკოპის ეპისკოპოსად და მოსკოვის სამღვრთოლოგო ტროპ-ეპისკოპოსად (ეიკონა). 5 იანვარს 1837 წელს ეპიდეკანად იქმნა პოდოლოგის დიმაუფალეულ ეპისკოპის კოოკდრაზე; ჰეიდეს სწორედ ერთი წლის შემდეგ გადაყვანილ იქმნა მოგილევის ეპისკოპოსად და 1842 წელსა, 12 ნოემბერს დანიშნულ იქმნა ქარხოვის და ბასეთის ეპისკოპის მთავარ-ეპისკოპოსად და ამასთან დანიშნა უფლებაი სანოდის წევრად და ეკლესიასად საქართველოსა. ამ 1856 წელსა მიიღო მიტროპოლიტობა განსაკუთვნებელი მოგზაურობისათვის ამიერ ეკეკლესიაშ-საეკლესიოო საქმეების მართვის შესახებ; შემდეგ 1856 წელშეე დანიშნა ეკეკლი და ეპიდეკიას მიტროპოლიტად ეს, ბოლოს, 1 იანვარს 1860 წელსა დანიშნულ იქმნა ნოგოროდად და ეპეტერბურგის მიტროპოლიტად უფლაესი სანოდის უფროსი წევრის სახელ-წოდებით, ხოლო 21 აპრილსა იმავე წელსა დანიშნულ იქმნა საიმპერატორო ეკლეს-მოკვარე საზოგადოების ფრეკის უმთავრეს მზრუნველად და თავმჯდომარედ. ამაზე ეოველად უსაქმედ-ლობა ისადარე ითელება სპეტეო ოდ: ეოპენეტბე-ნის საეკლესიო ბრდელოოთის ძველ ნაშთი საზოგადოებაა, საიმპერატორო სამეფოიერო აკადემიაა, რეკეთის ეკეოკრძეეულ საზოგადოებაა, მოსკოვის სასოფლო შეფრესაა საზოგადოებაა, შემეადრის ხელმეწიფე ეკ-სარეკეის ეაეეეა მოსკოვაა, ეკეკესიაშა მაროდ-ბდეული ეკრაინეთნის ოემდდეკენელი საზოგადოებაა, ეპეტერბურგის უნიკერსიტეტისა, სკეკმოა-ხარეურეოეული აკადემიაა, და სასეფლოო აკადემიაოა ეპეტარბურგის, მოსკოვის და კეკეაა.

ამაზე ეოველად უსაქმედ ეოლეკ ისადარეს აქეს ოეეეეოის ეკეკეს ეაედეეეა ოარდენები და ბეეიოეაა ქვაბ-ბეთ მორთეული სამლოკეკ-მთავრო კეკრთნი, რომელიც 1875 წელსა ეეეოის ოეეოიე განსეკნეკეეულ იმპერატორმა ალექსანდრე II-ემ; ამთა ბაოკა ოეეეეოის ეკეკეკეეიის უმთავრეკეეს მწეკემეთ-მთავრის 1884 წელსა ოარმოდგა-ოთი წლის მეკეკეკ-მთავრობაში სამსახურის ეეეოოეკეეს გამო ეკოთა მისი იმპერატორეკეთათის ეედიდეკეეოსანისგან იმპერატორთა ნაოკოლოს I-ის, ალექსანდრე II-ის და ალექსანდრე III-ის ხაკუთანეკი სეფრთეეი, რომელნი-ც შეკრთეეეეეა ოარაეს ეკოოეკ და ეკეოოეკეა თეკეკ-მრეკეკეკ-ლეთ ოარაეს მორთოეული და ეკეკეოეკ ამაზე ეო�sველ

ეეეაიმეეოეეეოეეეა ბაბამ ეეიმიეკ ეეიმიეკეეეა ნეეაბ-ორთეა მეკეკეკ-მოკეკეკეთის დროს მის წინაშე ეკეკრთ ეეინ ძეკოდა ეეეეეეა, რაც ეეეეკეეეეეე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲙᲚᲘᲡᲛᲔᲚᲒᲐ ნოᲔᲒᲝᲠᲝᲜᲔᲚᲘ, ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ და ᲤᲘᲚᲐᲜᲓᲘᲐᲡ ᲛᲘᲢᲠᲝᲞᲝᲚᲘᲢᲔᲑᲘᲡ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ, ᲡᲐᲡᲘᲡᲮᲚᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲣᲬᲛᲘᲜᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲗ ᲓᲐᲜᲘᲜᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲗᲕᲔᲡᲐᲛᲔᲢᲘᲡ ᲗᲐᲠᲘᲦᲘᲗ 11 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲡ 1884 ᲬᲚᲘᲡ.“

ᲛᲘᲜᲐᲬᲔᲠᲘ ᲛᲐᲓᲚᲔᲑᲘ ᲞᲐᲢᲘᲒᲘ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲘᲪ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲐᲛ ᲗᲕᲘᲡᲛᲪᲘᲢᲔ ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲛᲗᲚᲝᲑᲘᲗ ᲐᲦᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲛᲝᲡᲐᲚᲝᲑᲐᲡ ᲣᲬᲛᲘᲜᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲗᲔᲚᲘ, ᲡᲐᲒᲐᲜᲒᲔᲑᲝ ᲛᲐᲓᲚᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲣᲬᲛᲘᲜᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲛᲔᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲐᲢᲘᲡᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ, ᲡᲐᲒᲐᲜᲒᲔᲑᲝ ᲛᲘᲜᲐᲬᲔᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲣᲬᲛᲘᲜᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲛᲔᲠᲒᲔᲚᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲞᲐᲢᲘᲡᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ ᲣᲬᲛᲘᲜᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲠᲔᲡᲙᲠᲘᲞᲢᲘ (рескриптъ), ᲘᲡᲘ ᲛᲘᲬᲐᲛᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲪ ᲛᲘᲗᲘᲗᲝᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡ ᲛᲐᲓᲚᲔᲑᲘ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐᲓᲐᲓᲐᲡᲮᲕᲐ ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲓᲘᲓᲘ.

ᲓᲐᲜᲘᲜᲘ ᲠᲐ ᲗᲘᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲛᲘᲢᲠᲝᲞᲝᲚᲘᲢ ᲤᲘᲚᲐᲠᲔᲢᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲛᲐᲓᲚᲔᲑᲘᲗ ᲣᲛᲐᲦᲚᲔᲡᲘ ᲛᲔᲣᲤᲔᲚᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ ᲛᲘᲢᲠᲝᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲡ ᲛᲘᲬᲐᲛᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ, ᲗᲕᲘᲗ-ᲓᲐ-ᲗᲕᲘᲗ ᲛᲝᲬᲛᲘᲓᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲘᲓᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲐᲡᲘᲡᲮᲚᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲘᲛᲘᲓᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲐᲡᲘᲡᲮᲚᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ-ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ ᲛᲘᲜᲘᲡᲬᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲡᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ-ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ-ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗ ᲓᲦᲔᲡ ᲡᲐᲡᲘᲡᲮᲚᲝᲠᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ-ᲛᲐᲠᲯᲕᲔ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗ ᲓᲦᲔᲡ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თად ითხოვდა ამიერ და იმიერ კაეკასიის მართლ-მადიდებელი მკვიდრთა გაბრეკული მოსახლეობა და თემობითი სხეა-და სხეაობა. ამასთანავე მდელო ყოველად უსამღვდელოესმა Ისიდორემ დიდი შემწეობა აღმოუჩინა მართლ-მადიდებელი ქრისტიანობის აღდგინებას და განმტკიცებას მთიულთა შორის, რომელთაგან ზოგნი ისტორიულ უბედურ გარემოებთა გამო გაჰმამადიანდნენ და ზოგნი, თუმცა ქრისტიანებად დარჩნენ, მაგრამ მათ სახელის მეტი ქრისტიანობისა არა შერჩენითო რა.

ქოველად სამღვდელო Ისიდორეს დაელილი და დათვალიერებული ჰქონდა ყველა ეპარქიები მთელს საქართველოს საეკლესიოსში. მას ამ საქმეში ეერ აბრკოლებდა ეერც ადგილის უსწორო-მასწორობა და ეერც ხეირიანი გზების უმექონელობა. იგი ადვილად დაბძანდებოდა ცხენით და ათვალიერებდა საქართველოს ყველა შესანიშნავ ტაძრებს და მონასტრებს; მასთან ი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნის მოწონაა ლმდეგეი, რომელნიც იძულებულნი არიან მიატოვონ სამშობლო და თავის საცხოვრებელი ბინა და სხვაკან სადმე შეიფარონ თავი. ხალხს წინეთ თოფიარალი ჰქონდა მთავრობისაგან დარიგებული, ღღესკი ეს იარაღი ყველას ჩამოართვეს. მთავრობისაგან დაყენებული ზოგნი სათათრეთის სამფულ ზელოებში გადადიან და აქ იფარეენ თავს, ზოგნი კი, რომელთაც საშუალება არა ჰქონდათ, სხვაკან სადმე წასულიყვენ, შემალენ ტყეებში და ავიაკოპას მოპოვიდეს ხელი. აბ კი რა ჰქნან საწყალმა? ტყეებში რითი იჩინონ თავი. ხალხს ეკეთი არა სანაკრელი მდგომარეობა არის მიზეზი, რომ ბოლეკრიაში ღღეს კაცის ცარცაა-გლეჯა და კვლა ზზარი მოელენა არის. კაცი ზიშით ვარდ ვერ გამოდის და, თუ გამოდდა, ზინ მშეიდობით დაბრუნენის იმედი აღარა აქვს, რადგან ავიაზაკნით საქმეა ტყეები და მინდერები. ავიაზაკნიც ძალიან უშიშრად მოქმედენენ: ისინი შეიარაღებენ კაცსა თუ საწყალს აქვს რამე, წაართმეენ და გაუშვებენ, წინააღმდეგ შემთხვევაში დაჭერილს წაიყვანენ ტყეში და დამალენ. შემდეგ შეუთვლიან მის მშობლებს: „ღმერთი შეილი ჩვენ გეკავს შეიარობილი და თუ ამდენ ფულს არ გამოგიგზავნთო, შეიარობილს თავს მოვაკვრით“. საბრალო მშობლებმა უნდა იშოონ სადმე ავიაზაკისაკან შემოთვლილი ფული და გაუგზავნონ მათ, რომ ამ სახით გადაარჩინონ თავის შეილი სიკვდილს. ამას წინეთ ავიაზაკებს შეეპაროთ ერთი მღვ. და მედვეთონე, რომელთითეს 6,000 მანეთი მოეთხოვათ ავიაზაკებს. ამ ფული ჯიბეში კი არა სახლშიაც სად ეჭვნობდათ საწყალს! მღვდელი დაეტოვებინათ ავიაზაკებს და მედვეთონე ფულის მოსატანად გამოეშვათ სოფელში. მედვეთონე მოვიდა სოფელში და ეამბავი შეატყობინა მამეფეფუასს, რომელიც ქართველთაგანია, გვარად მახვახოეი. მამეფეფუამ დაუყონებლივ გაგზავნა ჯარის კაცნი ავიაზაკების დასაჭერად და თან გაატანა მედვეთონე, რომ მას ავიაზაკების ბინა ეს ზეკალენია ჯარისათვის. როცა ავიაზაკმა შეიტყვეს ჯარის მიახლოება, თავად გაიქცენ და საწყალი შეკოფილი მღვდელი მიატოვეს. ამ დღეებში ალექსანდროპოლის მახლობლად ავიაზაკებმა შეიპყრეს ორი მდიდარი გლეხის შეილები და სადღაც გადაპალ ეს. მშობლებს შემოუთვალეს: „თუ გინდათ, შეილები დაგიბრუნოთ, 1,000 ლირა გამოგიგზავნეთო.“ ჯარი დასდევს ამ ავიაზაკს ხანგრძლივ, მაგრამ ჯერ-ჯერობით მათ კვალს ვერ მიაგნო. ერთ შეძლებულ გლეხს ავიაზაკებმა მოსტაცეს 12 წლის ეკვი და წაიყვანეს ტყეში. ყმაწვილის მამას შემოუთვალეს ფულის მოტანა, მაგრამ მამამ არ შეასრულა ავიაზაკების თხოვნა. მაშინ ავიაზაკებს გამოეკრთა ყელი ყმაწვილისათვის, ჩამოეტანთო სოფლის ახლოს და დაეგდოთ მინდორში. მიცალეტულისათვის ერთი ლირა ხელში მიეცათ და ერთიც პირში. მიცალეტულთან დაეგდოთ ბარათი, რომელშიაც ეწერა: „ეს ფულები მღვდელს მიეცი და აწირეინე მიცალეტულისათვის.“ ბარათში არა აქვს ეკლესიების ცარცაა.

ტირნოეოს მახლობლად დიდი მთეია. ამ მთეებში უწონდელ დროში მონასტრები ყოფილა აღშენებული, რომელთაგან ზოგი ღღესაც არის დაცული და მათში სტოვრებენ ბერძნის ბერები. ამ მონასტრების ეკლეტნე კაცი ზზრად ზეხვდება ქართულ-ხუცურ ასოებით წარწერათა. ეს წარწერანი და ზოგიერთი გარდმოცემანი გვიმტკიცებენ, რომ ერთ დროს ამ მონასტრებში ქართველი ბერები ყოფილან. ღღეს კი ამ მონასტრებს ბერძნის ბერები დაპპატრონებენან. ზოგიერთი ავიაზაკებს ამ მონასტრებში ჰქონებიათ თავ-შეასფერი ბინა. ბერებიც არ ამხელდენ ავიაზაკებს, რადგან იმათი ნადაელათ ბერებიც სარგალებდენ ზოლმე თურმე. ამ ბოლო დროს მთავრობამ მიიგნო ავიაზაკების კვალს ამ მონასტერში, სადაც ავიაზაკებთან ერთად დაიპყრეს მათი მფარველი ბერებიც. ზანარჩენი ბერები დაითხოვეს ამ ადგილიდან და მონასტერი დასზეკეს.

ქაზოთკელი.

ახალი ამბები და ზენიშვნები.

ოკრს ავგისტოს ქუთაისის საკრებულო ტაძარში და ბევრ სხვა ეკლესიებში გადახდილ იქმნა პანაშვიდი გადაცვალებულის მ. ნ. ალტაკოვის სულის მოსახსენებლად.

ამავე ღღეს თბილისის სიონის საკრებულო ტაძარში და ქალაქის სხვა ეკლესიებშიაც გადახდილ იქმნა ასეთივე პანაშვიდი. სიონის საკრებულო ტაძარში პანაშვიდი გადიხადა ყოველად უსამღვდელოესმა ალექსანდრემ ქალაქის სამღვდელოებითურთ. პანაშვიდის დაწყებამდე ამ ტაძარის წინამძღვარმა, დეკანოზმა ალიევმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიაც მოკლედ გამოხატა მიცვალებულის მ. ნ. ალტაკოვის ვინა-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ობა და მოღვაწეობა. მქადაგებელმა მოიხსენა ავრეთვე, თუ რა სამძიმო და სამწუხაროა მთელი რუსეთისათვის ისეთი კაცის სიკვდილი, როგორიც იყო მ. ნ. ტატარეკი.

***

სიონის სობოროში, უწმიდესი სინოდის განკარგულების თანახმად, 20 და 22 ივლისს შეუერეთით მღოცველები შორის 23 მ. და 85 კ. ქალაქ მერნის მცხოვრებთა სასარგებლოდ, რომელთაც დიდი ზიანი მისცა ამ ქალაქში მომხდარმა მიწის-ძერამ.

***

ჩვენმა მკითხველებმა უკვე იციან, რომ Ѳბილისში, სიონის ტაძრის გალავანში აუშენეს სიეკლესიო-არქეოლოგიური მუზეი. ᲓᲦᲔᲡ ამ საგნის შესახებ გავეცი «ᲙᲐᲕᲙᲐᲖᲘᲡ»-ში ეკითხლობთ შემდეგს: «მისმა ყოფლად უსამღვდელოესობამ Іოანნეკიმ საქართველოში ექსარხოსად მყოფობის დროს განიზრახა საეკლესიო მუზეის აღშენება Ѳბილისში, მაგრამ ეს განზრახვა შეუსრულებელი დარჩა. 1884 წელში ხელახლად აღძრულ იქმნა კითხვა საეკლესიო-არქეოლოგიური მუზეის აღშენების შესახებ და საქართველოს ეხლანდელი ექსარხოსის, მაღალ ყოფლად უსამღვდელოესობის პაღლეს მეცადინეობით ეს საქმე სისრულეში მოვიდა. მუზეის ასაშენებელი ადგილი გამონახულ იქმნა სიონის სობოროს გალავან'შიგე. ᲓᲦᲔᲡ ამ მუზეისათვის საჭირო შენობა მზად არის. მუზეის შენობა არის ქვიტკირის და შესდგება ორი სართულისაგან. ᲛᲘᲗᲘᲛ სართულში არის ერთი დიდი ოთახი, რომელსაც სიგრძე აქვს 14 არშინი და სიგანე 10. ძირა სართულში არის სამი ოთახი. ეს შენობა აღშენებულ იქმნა სიონის ტაძრის საშუალებით. რადგან ტაძარს ხელად თავის საშუალება არა ჰქონდა, ამიტომ ტაძარმა, სასულიერო მთავრობის ნება დართვით, ამ შენობის ასაგებად საჭირო ფული ისესხა აქაური ეპარქიალური წმინდა სინოდის ქარხნისაგან. მუზეის შენობადაჯდა სულ 9,000 მ. მუზეისთვის უკვე შეკრებილია რამოდენიმე ნიეთები, რომელთაც დიდი მნიშვნელობა აქვსთ არქეოლოგიური და არქეოგრაფიული მხრით.

***

ᲛᲐᲖᲔᲗ «ნორ-დარ»-ს ატყობინებენ კონსტანტინეპოლიდან, რომ სოფლეთ პატრიარქს მაკრის მოუხდენია განკარგულება, რომლის ძალით Ѳნიძეძინის სასულიერო აკადემიაში უნდა გაგზავნილ იქმნენ სათანადოთის იმპერიის სხვა-და-სხვა სამღვლოველოებიდან და რუმინიდან თორმეტი ახალგაზდა ᲛᲦᲕᲔᲚᲘ, რომელნიც უნდა აღიზარდენ აკადემიის საკუთარი ხარჯით.

***

ᲞᲐᲚᲔᲡᲢᲘᲜᲘᲡ სასახლის ეკლესიის დეკანოზს სილნეს, როგორც გვაუწყებს ერთი რუსული გაზეთი, შეუდგენია წარგის ახალი განმარტება. ᲚᲘᲢᲣᲠᲒᲘᲐᲡᲗᲐᲜ ერთად განმარტებულია თორმეტი თორმეტი საუფლო დღესასწაულებიც. ᲘᲪᲘᲠᲜᲘ ᲯᲔᲠ საზოგადოდ ლიბარაკობს ლიტურგიაზე, უჩვენებს მკითხველთ ლიტურგიის ისტორიულ მსელელობას და შემდეგ ხსნის ყველა დღესასწაულებს ძრისტეს ᲛᲝᲜᲐᲓᲐ. ᲛᲐᲖᲔᲗᲘ სიტყვით ასეთი სპეციალური განმარტება წარეოსა და მასთან ასეთი გასაგები ენით დაწერილი წიგნი პირველად იბეჭდება თურმე რუსულს ენაზე.

***

ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲔᲞᲘᲡᲙᲝᲞᲐᲡᲗᲐᲜ ᲗᲐᲖᲐᲠᲘᲔᲚᲘᲡ განკარგულებით ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲙᲐᲠᲩᲘᲜᲘ ყველა ეკლესიებში იკრიბება დღეს ფულები ქალაქ ᲛᲔᲠᲜᲘᲡ მცხოვრებთა სასარგებლოდ. შესანიშნავია, რომ მეტად ღარიბნიკი სახალხოსი სწირავენ ფულებს ამ საგნისათვის.

***

ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲔᲗᲘ ѲᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲗᲘ დაიბეჭდა ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐᲨᲘ მართლ-მადიდებელი ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲝᲑᲘᲡ ᲐᲛᲘᲡᲓᲦᲔᲚᲘᲡ საზოგადოების ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ 1886 წლისა. მეორე წელიწადია, რაც ეს საზოგადოება ახალი წესდების ძალით ჩამოერთოა სამოქალაქო უწყებას და გადავიდა უწმიდესი სინოდის განკარგულებაში. ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘᲓᲐᲜ ᲩᲐᲜᲡ, რომ 1886 წელში საზოგადოებას ახალად მომატებია 97 წევრი. ᲐᲛ 97 ᲬᲔᲕᲠᲘᲗ 92 პირი ᲩᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲡ საზოგადოების მუდმივ წევრად. ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲘᲜᲕᲐᲠᲘ 1887 წელსა ყოფილა სულ 1,177 წევრი; ამ 1,177 წევრში 54 კაცი ყოფილა წლიური წევრი საზოგადოებისა, დანარჩენი კი მუდმივი. ᲐᲛ საანგარიშო წელში საზოგადოებას კაი ძალი ფულები ᲩᲐᲬᲘᲜᲐ, და სახელდობრ: პირველ ᲘᲜᲕᲐᲠᲘᲡ 1886 წელსა საზოგადოებას დარჩენია წინა წლიდამ 10,525 მანეთი და 20 კ., საანგარიშო წელში შემოსელია 158,614 მ. 17 კ., ასე რომ მთელი შემოსავალი ყოფილა 169,139 მ. 45 კ. შესავალში, სხეთთა შორის, ᲩᲐᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲐ 76,000 მ., რომელიც მოსცემია საზოგადოებას მთავრობისაგან ᲙᲐᲠᲐᲜᲘᲡᲘᲡ მამულების შემოსავლის ნაცვლად; 30,000 მ. შემოსელია საზოგადოებას რუსეთის სიმპერატორისა და სამეფო ᲝᲠᲓᲔᲜᲘᲡᲗᲐᲜ კაპიტულისაგან და 19,932 მ. მთავრობისაგან უწმიდესი სინოდის ხარჯთა აღრიცხ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბეისა მეხრ, 23,899 მ. 64 კ., რომელიც შეკრებილია მიელ. რუსეთში კრუტკებით. მთელ საანგარიშო წელში დახარჯულა 142,504 მ. 55 კ. პირველ იანვარისათვის 1887 წლისა საზოგადოებას დარჩენია თავისუფალი ფული 26,634 მ. 90 კ. ბასალის უმთავრეს ხარჯს შეადგენს სამღვდელოების შენახვა და შემწეობა, რომელზედაც დახარჯულა 81,179 მ. 65 კ.; ხოგადა-ლბეი სასწავლებლებში პანსიონერებია შესანახავად, საზოგადოების 25 სასწავლებელზე და საზოგადოდ სასწავლებლო საქმეზე საზოგადოებას დახარჯულია 32,970 მ. 13 კ., ახალი ეკლესიების აშენებაზე, საეკლესიო შენობათა შეკეთებაზე, ეკლესიის კრებულთა ბინების გაკეთებაზე, ზესამოსლების, ხატების და საეკლესიო წიგნების ყიდვაზე საზოგადოებას დახარჯულია 8,574 მ. 40 კ., თბილისის ეპარქიალურ სანთლის ქარხნისათვის მიუცია 12,158 მ. 55 კ., რომელიც ეალდებულებია აღებული საზოგადოებას. ერთი სიტყვით, საზოგადოებას გაუსტუმრებია ყოველივე ეალი. რადგან საზოგადოებას კი ძალი ფულები ჰქონებია ხელში, ამიტომ მას მიუცია სამღვდელოებისათვის და მასწავლებლებისათვის არა მარტო 1885 წლის უკანასკნელი მესამედის ხელფასი ჯამაგირები, არამედ ასეთი ჯამაგირი უკლებლად მიუღია სამღვდელოებას და მასწავლებლებს ამ საანგარიშო წელშიაც. სინოტერესოა, აღენიშნოთ ისიც, თუ საქართველოს საეპარხოსოის რომელ ეპარქიიდან რამდენი ფულები შემოსულია საზოგადოებას კრუტკებით მობოჭილი: სტეფროპოლის ეპარქიიდან შემოსულა 703 მ. 60 კ., ქაეასის სამხეფრო ოლქის უმფროსი მღვდლისაგან 223 მ. 39 კ., საქართველოს ექსარხოსისაგან 137 მ. 73 კ., ეოლადიკეკაზის ეპისკოპოსისაგან—118 მ. 83 კ., ბათუმის ეკლესიისაგან—30 მ. 95 კ. და 17 მ. 94 კ. სასულიერო ორი პირისაგან, დასულ 1,228 მან. და 86 კ., რომელიც ცოტათი აღემატება ამ ფულებს, რომელიც მიუღია საზოგადოებას ქალაქ პერმიდგან და სახელდობრ: 1,140 მ. 33 კ. «ქაეაზი»).

შეწირულებანი.

ᲛᲐ. პეტრნის დაზიანებულ მცხოვრებლების სასარგებლოდ, წინადადებისამებრ ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ეპისკოპოსის ᲒᲐᲠᲘᲔᲚᲘᲡᲐ, სუფთაქალსა ზედა უწმიდესი სინოდის უკანონისა, ᲒᲚᲐᲮᲝᲩᲘᲜᲘᲡ დეკანოზის ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲚᲔᲛᲑᲐᲫᲔᲘᲡ საბალღორინში შეკრებილ იქმნა ორ კვირა-დღეს, წირვის შემდეგ, ეკლესიის მოსამსახურეთა და მრეველთაგან ეს შეიდი მანეთი და ორმოცდა ცამეტი კაპ.

ᲔᲡ ფული შემოვიდა შემდეგი პირებისაგან.

1) ᲙᲣᲠᲘᲚᲘᲡ ᲜᲐᲗᲚᲘᲡ-ᲛᲪᲘᲛᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲠᲘᲡ დეკანოზის დავით ლემბაძისაგან — 8 მ.
2) კვალითის წმ. პაპაარის ეკლესიის მეფლის იესე ნუსკოვაძისაგან — — 10—11 კ.
3) ლანეფდარის ღვთის-მშობლის ეკლესიის მეფდლის პორფირე კგილაძისაგან 8— „
4) ცხრაწყაროს წმიდის გიორგის ეკლესიის მეფდლის ბესარიონ გვეელესიანისაგან 6—
5) გარძიის ღვთის-მშობლის ეკლესიის მეფდლეების იოსე და დავით ანთაძეების და ივანე დეკანოიძისაგან — — 6—20 კ.
6) კლდეგეთის წმიდის გიორგის ეკლესიის მეფ. ლეონტი მაჭავარიანისაგან — 6—17 —
7) ბოსლეულის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფდლის სპირიდონ ხუნიაშვილისაგან — 6— 6 —
8) ფუთის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფდლეების ალექსი სალაძის და სიმონ თუთაურიძისაგან 5—53 —
9) კვალითის დანიფთის მეფდლის რომანოზ გორგაძისაგან — — 5—20 —
10) ზრაშის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფდლის ნიკოლოზ ლომბაძისაგან — — 4—80 —
11) ტაბაკინის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფ. ბესარიონ კელენდერიძისაგან — 4—10 —
12) ხონის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფდლის დავით ჭონიაშვილისაგან — — 4—
13) ჭალეულის წმ. გიორგის ეკლესიის მეფდლის გერასიმ ხუსოვაძისაგან — — 3—60 —
14) ზრაშის მაცხოვრის ეკლესიის მეფდლის დიმიტრი ანთაძისაგან — — 3—44 —
15) ოგორეულის მაცხოვრის ეკლესიის მეფდლის სპირიდონ გორგაძისაგან — — 3—65 —
16) საწაბლის მთავარ-ანგელოსის ეკლესიის მეფდლის დავით გველესიანისაგან — 3—20 —

17) ილეშის მღვთის-მშობლის ეკლესიის მღვ. ისაია იოსეფაანისაგან — — 3—17 —
18) აჭარის მღვთის-მშობლის ეკლესიის მღვ. გიორგი გაზრწილაძისაგან — — 3— 1 —
19) ნიდრის წმ. გიორგის ეკლესიის მღ. ანდრია ბერაძისაგან — — 3—
20) შროშის მიძინების ეკლესიის მღვდლის სამსონ ცქიტოშვილისაგან — — 2— 9 —
21) ბოსლეფის ჯვარცმის ეკლესიის მღვდლის იოსეს ჭმუღლიძისაგან — — 1—60 —
22) ჯიხის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდლის გიორგი მაჭავარიანისაგან — — 1—50 —
23) სანახშირის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვ. სოფრომ ბალანკელიძისაგან — 1—50 —
24 { წყვეის წმიდის გიორგის ეკ. მღვდლის ლუკა ბაღრატიონისაგან — — — ,, 50 —
{ იმავე ეკლესიის მღვ. მაკარი გაზრწილაძისაგან ,, 50 —
{ წყვეის წმ. გიორგის ეკლესიის მრევლისაგან 2—60 —
25) ვინოთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდლისაგან არაფერი — — — ,, — ,, —
და სრულიად — —107—53 —

ეს ფული (107 53 ₰.) გაეგზავნა იმერეთის ეპისკოპოსს ბაზრიერს გარდასაცემად კუთვნილებისამებრ.

ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲡᲐᲡᲣᲚᲘᲔᲠᲝ ᲡᲐᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲠᲗᲔᲚᲝ.

ამით აცხადებს, რომ რომელთაც ᲒᲝᲠᲘᲡ სასულიერო სასწავლებელში ყმაწვილების მიბარება ჰსურთ, მათ უნდა მისცენ თხოვნა სასწავლებლის ზედამხედველსა აგვისტოს პირველი რიცხვიდამ ოქტახუთამდე; თხოვნის გარდა მთხოვნელთა უნდა წარადგინონ მოწმობა ყმაწვილის ნათლობისა და მასზედ, რომ ყმაწვილს ან უხდია და ან აქვია ყეფილი.

სასწავლებელში მისაღებად ყმაწვილების გამოცდა იქმნება აგვისტოს 28 და 29-სა.

მოსამზადებელი კლასის პირველს განყოფილებაში ყმაწვილები მიიღებიან გამოუცდელად.

(3—3)

ᲭᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲞᲔᲢᲠᲔ-ᲞᲐᲚᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲚᲘᲡ-ᲡᲐᲛᲠᲔᲚᲝᲓ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔ ᲐᲛᲘᲗ ᲣᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲛᲨᲝᲑᲚᲔᲑᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲓᲘᲐ ᲐᲛ ᲡᲙᲝᲚᲐᲨᲘ ᲓᲐᲠᲔᲒᲘᲡᲢᲠᲘᲠᲔᲑᲐ 25 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲛᲓᲔ. ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲨᲘ ᲛᲘᲛᲝᲡᲕᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲜᲔᲜ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲡᲐᲑᲣᲗᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲔᲚᲓᲝᲑᲘ: ᲛᲘᲢᲠᲘᲙᲘᲣᲚᲘ ᲐᲚᲛᲝᲬᲘᲠᲔᲑᲚᲝᲑᲐ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲨᲝᲑᲘᲐᲖᲔ ᲓᲐ ᲛᲝᲜᲐᲗᲔᲚᲖᲔ ᲓᲐ ᲛᲝᲬᲛᲝᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲜᲐᲮᲣᲚᲘ ᲐᲜ ᲐᲥᲕᲘᲚᲘ ᲐᲥᲕᲘᲡ ᲧᲔᲤᲔᲚᲘ.

ᲡᲙᲝᲚᲐ, ᲗᲣᲛᲪᲐ ᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲐ ᲣᲛᲬᲘᲛᲓᲔᲡᲘᲐ ᲡᲘᲜᲝᲓᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲓᲐᲛᲢᲙᲘᲪᲔᲚᲗᲣᲚ ᲡᲐᲔᲙᲚᲔᲡᲘᲝ-ᲡᲐᲛᲠᲔᲕᲚᲝ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡᲐ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲛᲐᲕᲔ ᲓᲠᲝᲡ ᲛᲘᲪᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲚᲐᲕᲡ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐ ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐ ᲛᲪᲘᲠᲔ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲛᲝᲡᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲔᲚᲘ ᲙᲚᲐᲡᲘᲡ ᲙᲣᲠᲡᲘ, ᲠᲝᲛ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲫᲚᲔᲑᲝᲡᲗ ᲐᲛ ᲡᲐᲡᲬᲐᲚᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲙᲚᲐᲡᲔᲑᲨᲘ ᲨᲔᲡᲕᲚᲐ. ᲡᲬᲐᲚᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ ᲛᲗᲘᲗᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ 16 ᲛᲐᲜᲗᲔᲗᲘ; ᲐᲛ ᲤᲣᲚᲔᲑᲨᲘ ᲠᲐᲛ ᲛᲐᲜᲗᲔᲗᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲧᲛᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲝᲓᲒᲔᲜᲝᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲨᲘ ᲨᲔᲡᲕᲚᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ, ᲓᲐᲜᲐᲠᲩᲔᲜᲘ 8 ᲛᲐᲜᲗᲔᲗᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲘᲐᲜᲕᲐᲠᲘ.

ᲗᲮᲝᲕᲜᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝ ᲡᲐᲡᲣᲗᲘ ᲨᲔᲛᲝᲬᲘᲚᲘᲜᲔᲚᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲥᲛᲜᲔᲜ ᲐᲛ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲒᲔᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲗ.

ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ ᲓᲐᲛᲒᲔ ᲛᲔᲓᲒᲔᲡᲘ Ნ. ᲩᲘᲥᲝᲕᲐ.

ᲨᲘᲜᲐᲐᲠᲡᲘ: ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲜᲬᲘᲚᲝᲕᲐ: ᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲜ.—ᲛᲝᲛᲬᲘᲠᲕᲚᲝᲑᲐ ᲘᲛᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲔᲞᲘᲡᲙᲝᲞᲝᲡᲗᲐᲡ ᲓᲐᲜᲘᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ.—ᲐᲠᲐ ᲝᲗᲮ. ᲜᲬ. ᲔᲠᲗᲘᲡ ᲣᲛᲐᲪᲠᲔᲡᲘ ᲡᲘᲫᲣᲚᲔᲑᲐ ᲡᲘᲫᲚᲘᲡ ᲙᲚᲐᲡᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲛᲙᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲓᲒᲔᲜᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲐᲕᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.—ᲓᲘᲐ ᲬᲘᲠᲘᲫᲔ ᲛᲝᲛᲙᲚᲘᲡᲗᲐᲜ.—ᲡᲐᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲝ ᲓᲐᲛᲒᲔᲡᲗᲐᲜ.—ᲣᲜᲣᲗᲝᲗᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲬᲘᲤᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ.—ᲛᲝᲚᲝᲪᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲚᲝᲗᲐᲡ.—ᲡᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲚᲝᲗᲐᲡ.—ᲨᲔᲛᲬᲘᲠᲔᲚᲝᲗᲐᲡ ᲘᲡᲘᲝᲠᲘᲡ, ᲛᲘᲢᲠᲝᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲡ ᲜᲝᲜᲝᲒᲝᲠᲘᲫᲔᲡᲐ ᲓᲐ ᲞᲔᲢᲠᲔᲡᲗᲣᲠᲒᲘᲡᲐ.—ᲐᲠᲐᲠᲔᲚᲘᲜᲘᲜᲝᲚᲝᲒᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.—ᲨᲔᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲑᲘ.—ᲒᲐᲜᲪᲮᲠᲔᲑᲐ.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲚᲘ ᲯᲔᲯᲐ. Ჯ. ᲯᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲔ. *Дозв. цензурою Кутаисъ, 1887 г. 15 августа*

ᲡᲐᲥᲐᲗᲣᲠᲗᲕᲔᲚᲝ ᲡᲢᲠᲐᲜᲓᲐᲠᲢᲣᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ.